

Datum : 15 mei 2006
Dienst/sector : MEC-DCU
Registratienummer : 2006MEC000616i

Nummer PS : PS2006ZCW06
Commissie : 2006ZCW26
Portefeuillehouder : v. Bergen

Titel : Uitvoeringsbeleid voor de Cultuurhistorische Hoofdstructuur en de provinciale ‘parels’

Inhoudsopgave

Ontwerpbesluit	pag. 3
Toelichting	pag. 4
Bijlage(n):	1

Inleiding

Per motie van 5 november 2005 hebben PS aan GS gevraagd een voorstel uit te werken om extra inzet te plegen op het instandhouden van bijzonder provinciaal erfgoed, de ‘provinciale parels’. In de bijgevoegde notitie is dit verzoek uitgewerkt. Wij stellen voor om een ‘investeringsfonds provinciaal erfgoed’ in te stellen en dit te vullen met de middelen die terugvloeien uit de voorfinancieringen van restauraties. In het Cultuurprogramma hebben PS reeds vastgelegd dat we deze voorfinancieringen stopzetten. Achtergrond is het gegeven dat het rijk stopt met de financiering van restauraties van rijksmonumenten. De verantwoordelijkheid voor instandhouding van rijksmonumenten leggen we bij het Rijk, temeer omdat provincies geen taak hebben gekregen in het nieuwe instandhoudingsbeleid van het rijk. De Provincie heeft wel verantwoordelijkheid genomen voor de gemeentelijke monumenten door instelling van het Cultuurfonds Monumenten Utrecht. Landelijk gezien vervullen we daarin een voortrekkersrol.

In 2004 hebben GS en PS de Cultuurhistorische Hoofdstructuur (CHS) beleidsmatig verankerd in het provinciale Streekplan Utrecht 2005-2015 en in het Cultuurprogramma 2005-2008. We kiezen daarin voor vroegtijdige sturing van ruimtelijke ontwikkelingen, een herkenbare provinciale rol, een gebiedsgerichte aanpak en een gerichte inzet van erfgoedmiddelen. De CHS is centraal gesteld in ons erfgoedbeleid en we koppelen daaraan de zorg voor monumenten. In de bijgevoegde notitie geven we de concrete vertaling van dit vastgestelde CHS-beleid in de vorm van het CHS-uitvoeringsprogramma. Het bijgevoegde voorstel heeft betrekking op:

- De uitwerking van de bovengenoemde PS-motie inzake provinciale ‘erfgoedparels’ en de formulering van beoordelingscriteria;
- Besluitvorming over het instellen van een *Investeringsfonds provinciaal erfgoed* en een bestemmingsreserve CHS-uitvoeringsprogramma;
- De uitwerking van ‘sturing van ruimtelijke ontwikkelingen’ en van de gebiedsgerichte aanpak met de formulering van prioritaire erfgoedcategorieën;
- Het stellen van beleidsmatige prioriteiten voor 2006/2007.

Om binnen het CHS-programma meer sturend en projectgericht te kunnen werken wordt voorgesteld om de bestaande subsidieregeling voor monumenten te beëindigen en te vervangen door gerichte investeringen in wat wij noemen *monumentale gebiedsprojecten*. In 2006/2007 leggen we prioriteit bij projecten op de Utrechtse Heuvelrug, het Groene Hart, de Limes en bij industrieel erfgoed. Daarnaast zetten we ons blijvend in op de projecten Grebbelinie en Nieuwe Hollandse Waterlinie.

Voor een effectieve uitvoering van dit beleid en vanwege afhankelijkheid in de voortgang van projecten van betrokkenheid van derden, stellen wij voor om een CHS-bestemmingsreserve in te stellen die wordt gevoed vanuit de jaarlijks mogelijk resterende begrotingsmiddelen.

In de bijgevoegde notitie is verder invulling gegeven aan de wens bij de Staten om meer aandacht te geven aan industrieel erfgoed en aan het Groene Hart.

Ontwerp-besluit

Besluit van Provinciale Staten van Utrecht van 15 mei 2006 tot instelling van een reserve *investeringsfonds provinciaal erfgoed* en een bestemmingsreserve voor het CHS-uitvoeringsprogramma.

Provinciale staten van Utrecht;

Op het voorstel van gedeputeerde staten van Utrecht, dienst/sector MEC/DCU, nummer 2006MEC000616i;

Gelet op;

- Artikel 193 van de Provinciewet

Besluiten:

1. Tot instelling van een reserve *Investeringsfonds provinciaal erfgoed* en dit fonds te vullen met de middelen uit de Bestemmingsreserve Monumenten, alsmede met de aflossingen van nog uitstaande provinciale middelen voor voorfinancieringen van restauraties van rijksmonumenten;
2. Tot instelling van een bestemmingsreserve voor het CHS-uitvoeringsprogramma.

voorzitter,

griffier,

Aan Provinciale Staten,

Wettelijke grondslag

Het Besluit Monumentenzorg en archeologie wordt ingetrokken en vervangen door gerichte investeringen, onder regie van de provincie, waarvoor de aanbestedingsprocedure zal worden gevolgd.

Beoogd effect

1. Gerichte inzet van de provinciale CHS-middelen. Met een provinciale bijdrage moet een wezenlijke bijdrage worden geleverd aan behoud en versterking van onderdelen van de cultuurhistorische hoofdstructuur;
2. De provincie Utrecht zet zich actief in voor oplossen van cultuurhistorische knelpunten/provinciale parels;
3. Cultuurhistorie moet met uitvoering van het CHS-uitvoeringsprogramma een sterkere positie krijgen in ruimtelijke gebiedsprojecten in de provincie Utrecht. We willen onze flexibiliteit bij projectinvesteringen vergroten en stellen daartoe een Bestemmingsreserve CHS in.

Argumenten

1. De huidige subsidieregeling voor monumenten en archeologie voldoet niet meer. De provincie beëindigt de voorfinancieringen van rijksrestauraties. Kleine restauratiesubsidies willen we stoppen en vervangen door gerichte investeringen, gekoppeld aan het CHS-uitvoeringsprogramma.
2. De oprichting van een reserve *Investeringsfonds provinciaal erfgoed* geeft een passende invulling aan de wens van PS zoals vastgelegd in de motie van 5-11-2005. Instelling van een reserve maakt het mogelijk per geval te beslissen over inzet van deze middelen ten behoeve van behoud van één of meer provinciale ‘erfgoedparels’. Eerste vulling van het *Investeringsfonds* met de Bestemmingsreserve monumenten en de nog uitstaande voorfinancieringen is een logisch doel voor deze monumentengelden.
3. We geven vorm aan een CHS-uitvoeringsprogramma, waarin we zelf actief gebiedsprojecten gaan ontwikkelen. De doorlooptijd van deze projecten is mede afhankelijk van externe factoren, zoals vergunningverlening en cofinancieringen. We hebben het derhalve niet (altijd) in eigen hand of een gewenste investering ook werkelijk in een gepland jaar wordt gerealiseerd. Daartoe is een flexibele inzet van middelen gewenst. Dit staat op gespannen voet met de reguliere begrotingssystematiek. Instelling van een Bestemmingsreserve CHS lost dit probleem op.

Kanttekeningen

De afgelopen jaren heeft de provincie restauraties van rijksmonumenten voorgefinancierd, uitgaande van te verwachten rijkssubsidie voor monumenteneigenaren. Door stopzetting van de rijkssubsidie treden er mogelijk knelpunten op voor monumenteneigenaren om de provinciale voorfinanciering terug te betalen. Deze problematiek wordt nu in kaart gebracht en in het najaar van 2006 aan GS en PS gerapporteerd.

Financiën

In dit voorstel worden geen extra middelen voor uitvoering van de CHS gevraagd. Aan GS en PS wordt nu een besluit voorgelegd om de nog uitstaande voorfinancieringsmiddelen en de middelen uit de *Bestemmingsreserve Monumenten* onder te brengen in het nieuw in te stellen provinciale reserve *Investeringsfonds provinciaal erfgoed*. Daarmee wordt een passend nieuw doel gegeven aan deze bestemmingsreserve. Op dit moment is de reserve monumenten gevuld met circa € 3 mln.

De huidige subsidieregeling voor monumenten wordt zo spoedig mogelijk ingetrokken. Vóór die tijd zal aan GS nog een laatste voorstel worden voorgelegd voor toekenning van subsidies op basis van de huidige regeling.

Een nieuwe Bestemmingsreserve CHS wordt ingesteld. In deze reserve worden de middelen voor het CHS-uitvoeringsprogramma gestort die aan het eind van een begrotingsjaar niet tot verplichting zijn gebracht.

Om de bestaande middelen beter te koppelen aan het CHS-uitvoeringsprogramma worden de middelen binnen de productgroep erfgoed herschikt, zoals aangegeven in onderstaande tabel.

Huidige verdeling middelen		Nieuwe verdeling middelen	
1. Product CHS		1. Product CHS en ruimtelijk beleid	
Gebiedsgerichte aanpak	200.000	CHS-programma	634.000
Sturing ruimtelijke ontwikkeling	200.000	Monumentale Gebiedsprojecten	450.000
Limes	34.000	Sturing ruimtelijke ontwikkeling	150.000
Gegevensbeheer	31.000	Limes	34.000
2. Product Monumenten		Cultuurfonds Monumenten Utrecht	150.000
Cultuurfonds Monumenten Utrecht	150.000	Gegevensbeheer CHS	57.000
Subsidies behoud en beheer	273.000	2. Product Ondersteunende instellingen	
Subsidies archeologie	26.000	Voorlichting en publicaties	40.000
		Ondersteuning lokale activiteiten	33.000
Totaal beschikbaar	914.000	Totaal beschikbaar	914.000

N.B. niet alle begrotingsmiddelen zijn opgenomen. Middelen voor onder meer het archeologische depot en erfgoedhuis ontbreken, omdat ze op basis van dit voorstel niet wijzigen.

Juridisch/Europa

In de toekomst worden geen subsidies meer verstrekt na intrekking van de regeling, maar wordt gebruik gemaakt van privaatrechtelijke overeenkomsten. Met het volgen van het aanbestedingsbeleid zijn er geen problemen met Europese regelgeving (art. 81 Verdrag tot oprichting van de Eur. Gemeenschap).

Mandaat

GS zijn bevoegd het besluit te nemen tot intrekking van de subsidieregeling *Besluit Monumenten en archeologie*. Het besluit over de reserve *Investeringsfonds provinciaal erfgoed* en de instelling van een Bestemmingsreserve CHS moet worden genomen door PS.

Communicatie

Als onderdeel van het CHS-uitvoeringsprogramma zal een afzonderlijk CHS-communicatiebeleid worden ontwikkeld.

Bijlagen

Notitie *Uitvoeringsbeleid voor de Cultuurhistorische Hoofdstructuur; CHS-uitvoeringsprogramma 2006 en 2007*

Gedeputeerde staten,

voorzitter, Mr B. Staal

secretaris, Drs. H.H. Sietsma